

UDENRIGSMINISTERIET

Den 30. maj 2016

Spørgsmål fra Europaudvalget til
udenrigsministeren af 10. maj 2016.
EUV alm. del – spørgsmål 82 stillet af
Mette Gjerskov (S)

Spørgsmål 82:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan EU's Trust Fund er bygget op, herunder hvilke midler der er tilvejebragt fra EU-midler samt hvor meget de enkelte lande bidrager med herudover. I forlængelse heraf bedes ministeren oplyse, hvad status er for arbejdet med EU's Trust Fund samlet set. Spørgsmålet stilles på baggrund af ministerens forelæggelse for Europaudvalget onsdag den 4. maj 2016.

Svar:

I forbindelse med Valletta-topmødet i november 2015 blev det besluttet at etablere en EU trustfond for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika. Trustfonden er et af flere instrumenter, der skal støtte gennemførelsen af Valletta-handlingsplanen ved at adressere de grundlæggende årsager til migration og ved at styrke samarbejdet om lovlig migration og mobilitet, international beskyttelse og asyl, forebyggelse og bekæmpelse af menneskesmugling og menneskehandel samt øget fokus på hjemsendelses- og tilbagetagelsesaftaler. Gennem fleksibel, hurtig og fokuseret bistand skal fonden supplere andre instrumenter – herunder politisk dialog, udviklingsamarbejde, økonomiske samarbejde, humanitære bistand samt multi- og bilateral støtte til stabilisering og kriseberedskab. Trustfonden er tidsbegrænset frem til 31. december 2020.

Fonden indeholder knap 1,9 mia. euro, hvoraf 1,8 mia. euro er midler fra EU Kommissionens budget – primært fra den europæiske udviklingsfond (EDF), men også fra bl.a. instrumentet for udviklingssamarbejde (DCI) og instrumentet for europæisk naboskab (ENI). De kriterier, der gælder for anvendelse af EU instrumenternes midler, skal også overholdes af EU trustfonden. Bilaterale donorer har samlet givet tilsagn om 81 mio. euro. Heraf har Danmark bidraget med 6 mio. euro (ca. 45 mio. kr.). Andre donorlande inkluderer EU medlemslande samt Norge og Schweiz. Nederlandene er med et bidrag på 15 mio. euro den største bilaterale donor. Belgien og Italien har hver støttet fonden med 10 mio. euro, mens en lang række lande, herunder Frankrig, Irland, Norge, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland og Østrig, hver har støttet

fonden med 3 mio. euro. Dette udgør minimumbeløbet for at få stemmeret i fondens bestyrelse, der har ansvar for at sikre, at aktiviteterne lever op til fondens formål.

Projekter, der støttes af fonden, godkendes af arbejdsgrupper (operational committees) med repræsentanter fra EU-institutionerne og de bidragende lande. Der er etableret arbejdsgrupper inden for tre geografiske områder;

- Sahel og Chad-søen: Burkina Faso, Cameroon, Chad, Gambia, Mali, Mauretanien, Niger, Nigeria og Senegal
- Afrikas Horn: Djibouti, Eritrea, Etiopien, Kenya, Somalia, Sydsudan, Sudan, Tanzania og Uganda
- Nordafrika: Marokko, Algeriet, Tunesien, Libyen og Egypten.

Til daglig styres trustfonden af EU Kommissionen, der, som sekretariat for bestyrelsen og arbejdsgrupperne, er ansvarlig for implementeringen.

Der er siden etableringen af trustfonden, for et halvt år siden, afholdt en række møder i arbejdsgrupperne for hhv. Afrikas Horn og landene i Sahel og omkring Chad-søen. Med de seneste projektgodkendelser beløber de godkendte projekter sig ultimo maj 2016 til ca. 5,5 mia. kr. En række projekter, der tager sigte på indsatser i Nordafrika, er også under forberedelse. Der er afsat 200 mio. euro til denne region, hvor Kommissionen forventer de først projekter godkendt i juni. Det forventes, at der i første omgang vil være tale om projekter i Libyen og Egypten samt et projekt under det regionale samarbejde. Projektet i Egypten forventes at omhandle tilbagetagelse og reintegration, mens projektet i Libyen forventes at have fokus på beskyttelse.

Fsva. landene i Sahel og omkring Chad-søen kan det bemærkes, at ca. 40 % af de midler, der er afsat til dette vindue på nuværende tidspunkt, er allokert (ca. 385 mio. euro ud af i alt ca. 900 mio. euro). Næste runde af projekter er under forberedelse og forventes fremlagt på det kommende arbejdsgruppemøde i juni 2016. For Afrikas Horn er det på nuværende tidspunkt lidt mere end halvdelen af de samlede midler, der er allokert (i alt 370 mio. euro ud af 715 mio. euro). Forud for arbejdsgruppernes godkendelse er projekterne blevet vurderet af relevante EU delegationer.

I Sahel er der f.eks. godkendt støtte til projekter, der dækker opbygning af relevante institutioners kapacitet til at imødegå potentielt eskalerende konflikter i det nordøstlige Nigeria og jobskabelse langs migrationsruter i Niger. På Afrikas Horn er der blandt andet fokus på at styrke grænsemyndighederne og andre relevante myndigheders kapacitet til at efterforske og retsforfølge menneskesmuglere og -handlere og til at forbedre informationskampagner om farer

ved irregulær migration. Samtidig ydes støtte til indsatser, der skal sikre varige løsninger for regionens mere end 8 mio. fordrevne.

EU trustfonden kan ikke alene adressere de mange udfordringer, der er forbundet med migrationsstrømmene. EU og medlemslandene arbejder derfor på at sikre, at aktiviteterne komplementerer andre bi- og multilaterale indsatser.

Fra dansk side lægges stor vægt på, at trustfondens midler bliver anvendt til projekter, der adresserer de migrationsudfordringer, det enkelte land eller region står overfor. Det er vigtigt, at projekterne formuleres i tæt dialog med modtagerlandene, og at der sikres en tæt koordination i forhold til de multilaterale og bilaterale indsatser, der allerede måtte finde sted. Ligeledes er det afgørende, at projekterne bygger på konkret, evidensbaseret viden om de lokale migrationsmønstre (push og pull-faktorer). I den forbindelse har man i fonden bl.a. taget initiativ til et projekt, der skal fremskaffe bedre viden om migration på Afrikas Horn med henblik på at sikre, at projekterne får den tilsigtede virkning på migrationsmønstrene. Bedre viden om migrationsmønstre forventes også at kunne bidrage til styrket politikformulering og beslutningstagning.

Størstedelen af projekterne implementeres i samarbejde mellem EU-kommissionen og EU medlemslande i partnerskab med civilsamfundet, lokale myndigheder og multilaterale organisationer.

Efter det oplyste forventer Den Fælles Udenrigstjeneste at foretage en statusgennemgang af arbejdet med trustfonden i løbet af juni måned.